

1 Učinak bolesti COVID-19 na građanske postupke

1.1 Rokovi u građanskim postupcima

Litva nije donijela službene pravne akte kojima se prekida tijek postupovnih rokova ili produljuju takvi rokovi u građanskim predmetima. Sud koji vodi postupak ovisno o svakom pojedinom slučaju odlučuje o obnovi ili produljenju postupovnih rokova.

Sudbeno vijeće prosljedilo je preporuke sudovima pozivajući litavske sudove da „fleksibilno procijene zahtjeve pojedinaca za obnovu propuštenog roka za podnošenje postupovnog dokumenta ili za poduzimanje postupovne radnje” tijekom i nakon razdoblja karantene ako je izvanredno stanje proglašeno u Republici Litvi bilo prepreka izvršenju takvih radnji te je zbog tog stanja izmijenjena i organizacija rada u državnim institucijama. Osoba koja traži obnovu propuštenih rokova sudu uz zahtjev dostavlja podatke kojima potkrepljuje takve okolnosti.

1.2 Organizacija pravosuđa i sudstvo

Sudbeno vijeće objavilo je preporuke predsjednicima sudova povezane s organizacijom rada na njihovim sudovima tijekom razdoblja karantene, pri čemu je detaljan opis preporuka prepusludio odluci svakog predsjednika.

Parnični postupak provodi se na uobičajeni način, **u pisanom obliku kad god je to moguće**. U građanskim predmetima u kojima je usmena rasprava obvezna, a stranke su izrazile stajalište da žele sudjelovati u raspravi, zakazana usmena rasprava odgađa se bez određivanja novog datuma, o tome se obavještava stranke u postupku te se sa strankama dogovara o mogućim datumima održavanja pripremnog ročišta.

Usmeni postupci na sudovima održavaju se samo u slučaju građanskih predmeta koji se moraju odmah rješavati, kao što su građanski predmeti koji se odnose na odluku suda kojom se dopušta produljenje prisilne hospitalizacije i/ili prisilnog liječenja, odluku o mjeri udaljavanja djeteta iz nesigurnog okruženja te predmeti predviđeni u Zakonu o kaznenom postupku, a prednost se daje organizaciji usmenih sastanaka na daljinu ako sud ima sredstva da to učini. Tijekom usmenih postupaka u hitnim predmetima poštuju se sigurnosne preporuke (fizički razmak, dezinfekcija sudnice).

Sudske postupovne odluke šalju se elektroničkim sredstvima komunikacije, a prednost se daje pravosuđnom informacijskom sustavu. U iznimnim slučajevima dokumenti se šalju e-poštom i redovitom poštom osobama koje nemaju pristup pravosuđnom informacijskom sustavu. Postupovni dokumenti i ostala korespondencija šalju se osobama koje nisu sudionici u postupku (npr. sudski izvršitelji, javni bilježnici) preko državnog sustava „e-dostava” ili e-poštom te samo u iznimnim slučajevima običnom poštom. Komunikacija/suradnja odvija se elektroničkim sredstvima komunikacije, telefonski.

Nakon **obustave izravne dostave** zaposlenicima na sudovima postupovni se dokumenti zaprimaju elektroničkim putem ili šalju običnom poštom.

Sudski izvršitelji: Nakon prelaska na rad na daljinu od 16. ožujka sudski službenici i dalje tijekom razdoblja karantene pružaju većinu svojih redovnih usluga vjerovnicima i dužnicima. Iako je izravan kontakt ograničen, sudski službenici i njihovi pomoćnici komunicirat će sa sudionicima u postupku telefonom, e-poštom, preko internetskih stranica <http://www.antstoliai.lt/> ili redovnom poštom. Trenutačna karantena isto tako nije prepreka za podnošenje novih naloga za izvršenje. Pisani nalozi za izvršenje mogu se sudskim službenicima dostaviti poštom, a elektronički nalozi za izvršenje e-poštom ili internetom uz prijavu u informacijski sustav sudskih službenika na adresi <http://www.antstoliai.lt/>. Tijekom razdoblja karantene sudski službenici isto tako ne objavljuju nove dražbe. Kad je riječ o organizaciji **rada javnih bilježnika**, u pripremi je nacrt izmjena Zakona o javnom bilježništvu i Građanskog zakonika. U njima se propisuje da će se većina javnobilježničkih usluga odsad obavljati na internetu i pružati na daljinu. U nacrtu izmjena predlaže se da se javnim bilježnicima omogući pravo na izvršenje poslova javnobilježničke ovjere na daljinu i pravo na izradu dokumenata u obliku elektroničkih javnobilježničkih isprava. Informacije će se prenositi u državne registre i informacijske sustave koji su već u radu. Uredi javnog bilježnika mogli bi se posjetiti isključivo radi izravne identifikacije osobe ili iskaza volje radi sastavljanja oporuke. Plan je ujedno omogućiti odbijanje sudjelovanje javnog bilježnika u potvrđivanju nekih jednostavnijih punomoći i omogućiti elektroničku registraciju punomoći koje ne trebaju biti u obliku javnobilježničke isprave. Usluge javnog bilježnika na daljinu neće uključivati ovjeru oporuka i njihovo preuzimanje na čuvanje ni potvrdu o tome da je određena osoba živa. Javni bilježnici isto tako ne bi trebali pružati usluge na daljinu ako smatraju da bi mogli osigurati bolju zaštitu legitimnih interesa klijenta samo ako se osobno sastanu s njim ili ako moraju dokumentirati volju osobe, objasniti posljedice poslova javnobilježničke ovjere ili utvrditi identitet osobe.

Kad je riječ o **pružanju usluga pravne pomoći koju jamči država**, preporuke su objavljene na internetskim stranicama posvećenima uslugama pravne pomoći za koju jamči država. Izričito se preporučuje izbjegavanje osobnog kontakta i organiziranje pružanja pravne pomoći s pomoću alata za rad na daljinu, tj. slanje svih zahtjeva e-poštom, savjetovanje telefonom, na internetu ili drugim telekomunikacijskim sredstvima. Kad u hitnim slučajevima odvjetnik treba sudjelovati u određenim istražnim postupcima prije suđenja ili u sudskim postupcima, nužno je postupati s dužnom pažnjom, pridržavati se nacionalnih smjernica za sprečavanje širenja bolesti COVID-19 (sigurna udaljenost, higijena itd.) i odbiti prisustvovati postupku ako nisu poduzete odgovarajuće zaštitne mjere (npr. prostorija se ne može prozračiti, nema dezinfekcijskog sredstva, javljaju se sumnje u pogledu zdravlja drugih osoba u prostoriji).

Litavska odvjetnička komora objavila slične preporuke i svim **odvjetnicima koji rade** u Litvi.

1.3 Pravosuđna suradnja u EU-u

Većina zaposlenika javnih tijela radi na daljinu. I dalje se pruža međunarodna pravna pomoć, no pojedini postupci mogu dulje trajati.

2 Mjere povezane s nesolventnošću koje su donesene ili se planiraju donijeti u državama članicama nakon izbijanja pandemije

2.1 Materijalne mjere u slučaju nesolventnosti i povezane mjere s učinkom na ugovore

2.1.1 Obustava postupka u slučaju nesolventnosti

2.1.1.1 Obustava obveze podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti (dužnici)

Parlament je 21. travnja donio Zakon o utjecaju bolesti COVID-19 na nesolventnost pravnih osoba, koji uključuje: obustavu dužnikove obveze podnošenja zahtjeva za pokretanje stečajnog postupka ili postupka restrukturiranja na razdoblje od tri mjeseca od završetka razdoblja izvanrednog stanja.

Vlada može produljiti to razdoblje do kraja 2020.

2.1.1.2 Zaštita dužnika od vjerovnikova podnošenja zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti

Zakon o utjecaju bolesti COVID-19 na nesolventnost pravnih osoba uključuje: ograničavanje vjerovnikova prava na podnošenje zahtjeva za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti tijekom razdoblja izvanrednog stanja.

2.1.2 Obustava prisilne naplate potraživanja i obustava raskida ugovora

2.1.2.1 Opći/posebni moratoriji na prisilnu naplatu potraživanja / određenih vrsta potraživanja

-

2.1.2.2 Obustava raskida (općih/posebnih) ugovora

-

2.2 Prekid rada građanskih sudova, uključujući stečajne sudove, i obustave postupaka

U kontekstu krize uzrokovane bolešću COVID-19 litavski sudovi primijenili su pisani postupak za rješavanje predmeta u slučajevima u kojima je to bilo moguće. Parnični postupak provodi se na uobičajeni način, u pisanoj obliku kad god je to moguće. Važno je napomenuti da bi u skladu sa Zakonom o nesolventnosti pravnih osoba prednost trebalo dati pisanoj postupku. Usmene rasprave u predmetima koji su povezani sa slučajevima nesolventnosti trebale bi se, u slučajevima kada je to potrebno, organizirati na daljinu uz primjenu modernih tehnologija.

2.3 Druge mjere u slučaju nesolventnosti (one povezane s tužbama radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji, planovima reorganizacije, neformalnim sporazumima i drugim, prema potrebi)

Zakon o utjecaju bolesti COVID-19 na nesolventnost pravnih osoba uključuje: obustavu računanja vremena u kojem dužnik ne može provoditi odobreni plan restrukturiranja, zbog čega bi moglo doći do prestanka restrukturiranja, na razdoblje od tri mjeseca od završetka razdoblja izvanrednog stanja.

Vlada može produljiti to razdoblje do kraja 2020.

2.4 Povezane mjere koje se ne odnose na nesolventnost (odgode plaćanja, bankovni zajmovi, socijalno osiguranje, zdravstveno osiguranje, subvencije za poduzeća)

Mjere koje primjenjuju porezne uprave:

odgoda plaćanja poreza ili dogovaranje plaćanja poreza u obrocima u skladu s dogovorenim rasporedom bez plaćanja kamata;

zaustavljanje postupaka naplate poreznih dugova u skladu s kriterijima razumnosti;

oslobođenje poreznih obveznika od novčanih kazni i zateznih kamata zbog nepravodobnog ispunjavanja poreznih obveza.

U skladu sa Zakonom o kreditiranju nekretnina i Zakonom o potrošačkom kreditiranju, u određenim okolnostima (npr. ako korisnik kredita ostane bez posla ili izgubi najmanje jednu trećinu prihoda) davatelj kredita obavezan je na zahtjev korisnika kredita odgoditi plaćanje kreditnih obroka, osim kamata, na razdoblje od najviše tri mjeseca. Ta je obveza uvedena za davatelje potrošačkih kredita izmjenama Zakona o potrošačkom kreditiranju 19. ožujka 2020.

Litavska vlada donijela je i opsežan paket gospodarskih mjera za poduzeća (programi državnih potpora, razne olakšice i subvencije, odgode plaćanja poreza i zajmova itd.).

Posljednji put ažurirano: 22/10/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosuдна mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.